

fremfat Lovforslaget, og komme vi til det Resultat, at vi se os nødsagede til for Sagens Skyld at lade § 3 udgaa, haabe vi efter den ærede Ministers Udtalelser at kunne blive enige med den ærede Regjering og efter ærede Medlemmers Udtalelser isørigt her i Salen med Thinget i det Hele om en Lov, der med de fornødne Redaktionsændringer indeholder de 3 øvrige Paragrafer i nærværende Lovforslag og en ny Paragraf om Bemyndigelse for Amtsrådene til at hjælpe stærkt bebyrdede Kommuner. Denne Overveielse kunne vi, der have foranlediget Lovforslagets Fremkomst, hurtigt foretage, og jeg nærer derfor det Haab, at Sagen kan fremmes hurtigt muligt her fra Thinget. Nu kan det være med mere eller mindre Overvindelse, at Medlemmer her i Thinget, der hylde Tanken i § 3, opgive denne Bestemmelse. Jeg har ønsket, at man havde kunnet tage den efter en lignende Betragtning som den, det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 1ste Valgfreds (Nimblestad) fremsatte, nemlig, at man, uden at binde sig til at gaa ind paa Principet i en vedvarende Lov, i alt Fald havde kunnet tage det af Hensyn til de extraordinære Forhold. Jeg ser imidlertid meget godt, at ærede Modstandere af Principet kunne have Betænkelighed ved ligesom at lade sig halvt paatvinge et saadant Princip under de nuværende Forhold, medens de dog gjerne ville være med til at gjøre Gaan i Retning af, hvad Lovforslaget tilfigter, og dette Moment ikke at ville lægge Pres paa ærede Modstanderes Anstuelser i saa Henseende, tror jeg, at Forslagsstillerne haade bør og ville tage tilbørligt Hensyn til under Overveielser af denne Sag. Hvad der bliver tilbage, bliver altsaa en Lov i lignende Retning som tidligere Love, Lovgivningsmagten har vedtaget, endog altsaa med en Tilføielse om, at Kommunerne kunne faae Laan af Statskassen, hvorfor jeg tror, at den ærede Minister vil være enig med mig i, at vi uden Betænkning kunne strøge Extraligningen, da Kommunerne kunne faae Beløbet ved Laan fra Statskassen. Hvor vidt det nu vil være hensigtsmæssigt eller nødvendigt at faae indsat i Loven: „rentefrit Laan“ og f. Ex. „Afbetaling paa 2 Aar“ i Stedet for 1 eller deslige, anser jeg ikke for Principspørgsmaal, men som Spørgsmaal, det ved nærmere Overveielse vil være let at komme over. Vi faae altsaa tilbage en Lov som de tidligere med en nyttig Tilføielse. Nu indrømmer jeg, at det ikke i og for sig er at give Kommunerne Noget, men vi maa erkjende, at, selv om

vi faae de 300,000 Kr. fra Statskassen, er det heller ikke i og for sig at give Kommunerne Noget. Thi det er kun fra en fælles Kasse at tilbagebetale Noget til Kommunerne af, hvad de under andre Former have lagt i den fælles Kasse. Det erkjende vi jo Alle, og uagtet jeg tror, at det kunde virke noget regulerende med Hensyn til den Maade, hvorpaa det er lagt i den fælles Kasse, saa er det ikke at give; det er ikke en udenfor Kommunerne staaende Belgjører, Statskassen, der giver, men Kommunernes egen Fælleskasse, der giver tilbage. Vi give ikke Kommunerne Noget, men henvise dem nærmest til dem selv ved at støtte dem. Lige som det nu er en Erfaring fra 1853, 1855 og 1856, at disse Love, der kun indeholdt en Bemyndigelse, virkede overordentlig nyttigt for deres tilsigtede Diemed, idet der vel neppe var nogen Kommune i Landet, der ikke betragtede disse Love, der vare udgaaede fra den samlede Lovgivningsmagt, som en saar stærk moralsk Opfordring til at tage kraftig fat, at de virkede lige kraftigt som en Befaling, og bedre, idet de virkede paa en anden Maade, saaledes tror jeg om denne Lov, at den, hvis den naas gennemført i Enighed, selv i den mere tarvelige Skikkelse, end jeg haabe, vil have en væsentlig Virkning for det Diemed, i hvilket den gives. Jeg nærer den Tro, at der ikke vil blive nogen Kommune i By eller paa Land, der ikke, naar denne Lov er udkommen med den Enstemmighed, som jeg haaber, vil finde Sted, i denne Akt vil se en stærk moralsk Opfordring til hurtigt at gribe Sagen an, for at afhjælpe den virkelig stedfindende Nød, og at Loven saaledes vil virke lige saa sikkert, som om den havde befalet dem det, og jeg gjentager, at Loven saaledes vil virke paa en bedre Maade, idet den virker moralsk tvingende paa deres Overbevisning og Samvittighed i denne Retning. Jeg skal tilføie, at jeg gjerne vilde have ønsket, at dette Skridt slet ikke havde været nødvendigt, og det forekommer mig ikke, at man hos Kommunalbestyrelserne i Almindelighed har set en saadan Villie eller en saadan Bestræbelse i denne Retning, som der dog vist i de henrindne Maaneer har været Anledning til. Ganste vist, det er Forhold, som maa behandles med stor Forsigtighed, og selve Kommunalbestyrelserne have jo i det Offentliges Tjeneste meget Arbejde, og alt ulønnet, saa at, om de personlig skulle lægge deres Kræfter til, vilde vel Mange neppe kunne tage sig det paa. Jeg siger altsaa, at jeg helst havde set, at Loven ikke havde været